І чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь... Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXI. No. 135 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 19-го ЛИПНЯ 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, JULY 19, 1974 No. 135 VOL. LXXXI.

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ ЗАЯВИЛАСЯ ЗА ПРИВЕРНЕННЯМ НА КИПРІ ВЛАДИ АРХИЄПИСКОПА МАКАРІОСА. ЗСА ГОТОВІ ВИЗНАТИ НОВИЙ УРЯД

Лондон. — Уряд Великобританії зайняв виразно неприхильне становище до військового перевороту на Кипрі, заявляючи свою повну підтримку заходам поваленого президента Макаріоса на міжнародній арені проти нового кипрського уряду. Для заманіфестування такої своєї політики щодо Кипру, британський прем'єр - міністер Гаролд Вілсон і міністер закордонних справ Великобританії Джеймс Калаган офіційно прийняли архиєпископа Макаріоса негайно після його приїзду з Мальти до Лондону, а крім того Джеймс Калаган у своєму виступі в Палаті Громад заявив, що Великобританія осуджує заініційований Грецією збройний переворот на Кипрі і сприятиме поверненню Макаріоса на Кипр та поновному перебранню ним влади президента Кипру.

Таку політику Великобританії підтримують інші західньоевропейські держави-члени Північно - Атлантійського Оборонного Союзу, а насамперед Туреччина, яка зокрема заінтересована в тому, щоб Кипр не найшовся у залежності від Греції. Щоб узгіднити політику щодо Кипру з Великобританією, турецький прем'єр - міністер Белет Есевіт пибув до Лондону, де відбув розмови з Гаролдом Вілсоном та Джеймсом Калаганом. В часі своєї зустрічі з пресою після прибуття до Лондону турецький прем'єр підкреслив, що Туреччина є за привернення на Кипрі попереднього стану, але прагне досягнути цього „мирним шляхом".

Вичікуючу позицію займають у справі Кипру ЗСА, не зважаючи на пожвавлену американську дипломатичну активність і намагання не допустити до збройного зудару між Грецією та Туреччиною. Щоб з'ясувати справу Кипру з урядами Великобританії та Туреччини, до Лондону виїхав державний підсекретар Джозеф Сіско, який переведе консультації з англійськими і турецькими чинниками. Одночасно, згідно з повідомленням речника Державного Департаменту Роберта Андерсона, американський амбасадор на Кипрі Р. Дейвіс зустрівся з Дімісом Демітрію, міністром закордонних справ Кипру у новому уряді. З уваги на це, що ситуація на Кипрі до кінця ще не з'ясована, американський уряд, як поінформував Р. Андерсон, покищо здержався з рішенням щодо визнання нового уряду. Добре поінформовані американські кола твердять, що президент Ніксон є схильний визнати уряд Сампсона, а державний секретар Кіссінджер відкинув пропозиції, щоб Уряд ЗСА дав підтримку Макаріосові. Вирішальним у цьому є питання американсько - грецьких взаємин і американських баз у Греції. Підтримка для Макаріоса може ускладнити для ЗСА позицію у Греції, що у свою чергу могло б неґативно позначитися на оборонній спроможності ЗСА у цій частині Середземного моря. Коли ж йдеться про архиєпископа Макаріоса і його уряд, то згідно з інформацією цих же американських кіл, президент Ніксон розглядає його, як „Кастра на Середземному морю", який радо звернеться за всякою допомогою до СССР.

СССР домагається інтервенції ОН на Кипрі

Совєтський уряд опублікував заяву, в якій вину за переворот на Кипрі складає на Північно - Атлантійський Оборонний Союз. У совєтській ноті говориться, що західні держави унеможливили ефективну інтервенцію Ради Безпеки ОН на Кипрі. Особливо гостро совєтські чинники заатакували грецький уряд, обвинувачуючи його у „конспірації" і у відповідальності за переворот. Зі свого боку совєтський уряд поновно підтвердив повну підтримку для Макаріоса і його „легітимного уряду" та для „справед-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Рада й Екзекутива Централі Українських Кооператив відбула засідання

Чікаґо. (МК). — 13-го липня 1974 відбулися тут засідання Ради й Екзекутиви ЦУКА, на яких обговорено стан української кооперації у ЗСА та винесено відповідні рішення. У центрі уваги поставлено справу необоснованого вироку проти кооперативи у Клівленді. По консультації з правниками, які вносять апеляцію, рішено висловити повне довір'я й подяку членам Дирекції, яка дбала про постійний ріст цієї установи. Рішено підтримати всі заходи кооперативи спільними ресурсами наших кооператив, аби не дати притоки поширювати баламутні вістки. Між іншими делеґовано дир. Романа Мицика організувати конференцію українських економістів ЗСА і Канади, а дир. Маріянові Коцеві поширено повновласті для організації нових кооператив на базі членства братських союзів.

По вислуханні й обговоренні елаборату Олега Сацюка, члена Екзекутиви, про модерну рекляму — відведено до його диспозиції фонд для оснування Центральної Інформативної Аґенції при ЦУКА. Для активізації співпраці з КЮНА, членом якої є ЦУКА, доручено п-і Роксоляні Гарасимів відбути поїздку до головного бюро КЮНА і наладнати справу кооперативної обезпеченевої агенції. Засідання провадив Голова ЦУКА, дир. Омелян Плешкевич.

Д-р Григор Лужницький очолив Комісію Театрознавства НТШ

Ню Йорк. — На останніх загальних зборах секції Історії України Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка, під керівництвом голови секції проф. д-ра Матвія Стахова, започатковано створення нової Комісії Театрознавства НТШ — вперше в сторічній історії цієї наукової установи. Комісію на пропозицію д-ра М. Стахова і зборів очолив відомий театрознавець і драматург д-р Григор Лужницький.

Комісія Театрознавства НТШ при секції Історії України має за завдання об'єднати всі наукові театрознавчі сили у вільному світі, дати плятформу для виступів і праці таких відомих театрознавців, як д-р Михайло Куцнір, д-р Валерій Витвицький, проф. Гаєвський та ін. — для об'єднання їх у одну наукову Комісію Театрознавства.

На тих же зборах ухвалено, що великий документальний збірник, видання ОМУС-у, „Книга діячів українського театрального мистецтва", вийде із маркою НТШ, як перший випуск Комісії Театрознавства НТШ. Вслід за тим виданням намічується низка праць з українського театрознавства тому, що в совєтській Україні появляються численні книжки, в яких спрощується й фальшується історія України взагалі, а історія українського театру зокрема. Таким шляхом НТШ візьме активну участь у спротиві московсько-большевицьким фальшуванням.

ВЕЛИКЕ НЕЩАСТЯ В СУМІВСЬКІЙ РОДИНІ

Клівленд. — Минулої неділі, 14-го липня, на поблизькій оселі СУМА втопився, купаючись, 14-літній юнак, Мирон Т. Бурій, син відомих наших громадян, активних членів УНСоюзу та інших установ, пані Софії і Тараса Буріїв. Вістка про цей нещасливий випадок викликала глибокий жаль і смуток в цілій громаді. Похорон відбувся в четвер, 18-го липня.

Іриней Жук виступить на Союзівці цієї суботи. В неділю виставка картин Б. Титли

Союзівка, Керґонксон. — Іриней Жук, український піяніст міжнародної слави, виступатиме на Союзівці цеї суботи, 20-го липня, в рамцях вечірної культурно-розвагової програми. Під цю пору І. Жук є докторантом в музичній консерваторії Пібоді в Балтиморі, а літом цього року викладає курс музикології в університеті МкҐіл в Монтреалі, місті свойого постійного замешкання. І. Жук втішається великою популярністю серед української публіки, яка вже в минулих сезонах заповняла по береги концертову салю павільйону „Веселки" на цій оселі УНСоюзу, щоб послухати цього молодого, талановитого піяніста. Вечірня програма, яку вестиме конферансьє Аня Дидик, рівнож включатиме виступи ансамблів Союзівки під мистецьким керівництвом Оксани Борбич. „Соловейки" та „Чорнобривці", в склад яких входять талановиті працівники Союзівки, виконають ряд популярних пісень під акомпаніямент гітар. Після програми відбудеться забава під звуки оркестри „Нова" Александра Мартиновича.

Іриней Жук

В неділю, 21-го липня, в серії культурно-мистецьких програм на Союзівці, артист-маляр Богдан Титла матиме виставку своїх акварель та олій. Під час виставки, мистець рівнож продемонструє властивості акварельної техніки.

Для любителів спорту, окремою атракцією цього вікенду будуть міжнародні відбиванкові змагання трійок, що їх улаштовує Союзівка в співпраці із СТ „Чорноморська Січ", Нюарк. В турнірі візьме участь 12 дружин з Америки і Канади, в складах яких виступатимуть українські і неукраїнські змагуни міжнародної кляси. Фінали турніру, який проходитиме в двох групах, заплановані на неділю.

На слідуючу суботу, 27-го липня, концертову програму вечора заповнять працівники Союзівки, які поставлять ревію „Нема то, як на Союзівці". До танців під час забави після програми приграватиме оркестра Союзівки під керівництвом Володимира Добущака. На неділю, 28-го липня, запланована мистецька виставка олій артиста Любослава Гуцалюка.

Союзівка рівнож улаштовує забави кожної п'ятниці під звуки оркестри Союзівки з вокальними солями Оксани Борбич.

Республіканці в Юридичній Комісії різняться в своїх поглядах

Вашинґтон. У зв'язку із наближенням закінчення праці Юридичної комісії та пороголошення її висліду в справі евентуального обвинуванчення президента Ніксона за причетність до Вотерґейтської афери неназваний республіканський член цієї Комісії, заявив, що для деяких членів-республіканців голосування, щоб притягнути президента Ніксона до відповідальности за справи Вотерґейту може бути рівнозначне з самогубством.

В противагу до цієї заяви конґресмен Роберт МекКлорі з Іллінойс заявив, що він у цьому випадку рискував би навіть власною політичною кар'єрою і голосував би за поставлення президента Ніксона в стан обвинувачення за незаконні потягнення, зроблені „перед носом Президента". Ці обидві заяви, відмічує преса, вказують на те, який сильний є тиск республіканських сенаторів на тих республіканців, які працюють в Юридичній комісії.

В четвер, 18-го липня, Комісія мала переслухати останнього свідка Герберта Кельнбаха, колишнього персонального адвоката президента Ніксона, а після цього вислухає ще заключних арґументів Сент Клера, теперішнього адвоката Президента.

Заплянований продаж поліційних технічних апаратів Москві викликав незадоволення в Конґресі

Вашинґтон. — Заплянована кількома фірмами продаж Совєтському Союзові прецизних поліційних технічних апаратів, що їх у виїмкових випадках вживає розвідча служба на Заході, викликала суперечності в американському Конґресі. Деякі конґресмени домагаються контролі експорту вказуючи, що логічним покупцем в СССР таких апаратів є в першу чергу КҐБ. Відчуваючи атмосферу, Уряд у Вашинґтоні почав розглядати можливості заборони продажу згаданих апаратів і якраз під теперішню пору ведуться пожвавлені дискусії між Державним Департаментом і Департаментом торгівлі. Виступаючи перед пресою у Вашинґтоні, секретар торгівлі Фрідрік Б. Дент заявив, що він і державний секретар Генрі Кіссінджер є близько децизії і обмірковують можливість чи взагалі можна дати дозвіл на вивезення згаданих апаратів на виставку і евентуальну торговельну виміну в Москві, яка то виставка має відбутися наступного місяця. Цю свою заяву Дент склав після того, як він свідчив перед Сенатською комісією для закордонних зв'язків, яка якраз тепер розглядає торговельну справу між ЗСА і СССР.

Теперішні експортні приписи не передбачають жадного обмеження у продажу будьяких поліційних апаратів і не вимагають спеціяльного дозволу Департаменту торгівлі.

Справу продажу Москві поліційних технічних апаратів підніс конґресмен Чарлс Ванек з Огайо. Його піддержав сенатор Генрі Джексон, заявляючи, що його підкомітет плянує слідство в цій справі.

Гостра критика протии такої торгівлі змусила Дента до офіційної заяви, в якій він відмітив, що Департамент торгівлі не буде піддержувати тих компаній, які плянують брати участь у виставці в Москві.

МАРІЯ І MARIA

Репортаж із житлового дому

Написав Леонід Полтава

Людина звела на землі мільйони жител: від півпечерних у Гімалаях і від льодових „іґл" на півночі до жител на палях у папуаській Ґвінеї, до цивілізованих будиночків Европи, з-поза яких привітно виглядає побілена українська хата, і аж до хмародерів Америки.

Житлові будинки — це, безперечно, земні кораблі. Різниця з морськими та, що не вони пливуть, оці земні кораблі, а людське життя пливе в них то убого й сіро, то скромно і щасливо, то розперезано й гірко, на всі лади. За Шевченком просто і ясно: „Все йде, все минає". І оце „все йде" відбувається найбільшою мірою в печерах, іґлах, „касах", „мезонах", хатах, „саклях" палацах, „гавзах", і яких ще тільки назв люди їм не придумали!

В одному з нових чисел київського журналу „Україна" режимники обіцяють українцям будувати в 2 000-му році „українські хмаросяги". На малюнку видко й проєкт — звичайний собі житловий дім на 8 поверхів...

Нині ми відвідаємо житловий дім на 23 поверхи, який коштував державі багато мільйонів долярів, і який відкрито без зайвого шуму й реклями, по-діловому, по-господарському 1-го березня 1974 року. Живуть у цім домі в Джерзі Ситі, Н. Дж., багато українців, а більше порторіканців і американців різних походжень, від Таїті до Шве...

Живуть у цім домі-хмаросязі, під назвою „Полус Гук Тавер" при вулиці Монтгомері ч. 100, дві Марії. Обидві — тружениці, вже пенсіонерки. Одна походить із України, друга — з Порто-Ріко. Далекі землі, а долі подібні, і вони, ці дві Марії, дружать, без мови розуміють одна одну, і без гучних оонівських декларацій плекають добропорядні, людські, теплі взаємовідносини... тому цей житловий будинок, збудований за ідеєю Українського Народного Союзу, особливо цікавий і важливий.

***

Цій житловій будові присвоєно ім'я Полуса Гука, оборонця піднюйоркського району (Ню Йорк — через ріку Гудсон) від англійських імперіялістів, ще в часах боротьби Америки за вільну Америку.

Місто Джерзі Ситі і стейт Ню Джерзі заплянували велику розбудову цього району. Український Народний Союз, в особі головного предсідника п. Йосипа Лисогора, висунув думку про будову великого житлового дому, в якому змогли б сконцентруватись люди українського походження. Самих українців було відносно мало, і тому запросили до спілки на спонзорство тих, кого було багато навколо — порторіканську етнічну групу. Комітет чи дирекція складається з голови Йосипа Лисогора, Володимира Сохана і пані Уляни Дячук — членів Головного Екзекутивного Комітету УНС, а також із двох порторіканських діячів: Мартінеза Мена та Перфекто Айова.

Житловий хмаросяг „Полус Гук". На другому пляні в сусідстві бюровий хмаросяг УНСоюзу

Федеральні власті дали мільйони на будову дому і висловили подяку спонзорам за добру ідею, — спонзори не мають жадних ані фінансових зобов'язань, ані не одержали за свій труд жадних грошей. Зате їм вдячні і місто ,і жителі дому, як українці, так і порторіканці, а на конто УНСоюзу треба записати у зв'язку з цією будовою ще один позитив. Тепер президентом корпорації є Й. Лисогір та члени Комітету спонзорів, а наглядачем над справами дому — Гавзінґ Файнансінґ Ейдженсі (Аґенція фінансування житлобудов).

Гарних, модерно обладнаних домів є багато, але вони мало доступні людям із середнім чи й цілком скромним заробітком або ж пенсіонерам. І тут — найбільша радісна таємниця до-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ПРЕДСТАВНИКИ КОМІТЕТУ ОБОРОНИ МОРОЗА ІНТЕРВЕНІЮВАЛИ У КАНАДСЬКОГО МІНІСТРА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ

Торонто. — Інформаційне бюро Комітету Оборони Валентина Мороза повідомило, що у вівторок 16 липня представники Комітету адвокат Андрій Семотюк та Андрій Бандера двічі зустрічалися з канадським міністром закордонних справ Мічелем Шарпом для обговорення заходів з боку канадського уряду перед урядом СССР в справі Валентина Мороза, який 1 липня почав голодівку у Владімірській тюрмі і про дальшу долю якого нічого невідомо. Міністер М. Шарп обіцяв зробити все можливе, щоб облегшити долю Валентина Мороза, в обороні якого продовжується голодівка в Оттаві і Вінніпеґу.

Щоб одержати якісь інформації про долю Валентина Мороза, Комітет Оборони Валентина Мороза контактувався телефонічно 16 липня з академіком — дисидентом в Москві Андреєм Сахаровим. Він підтвердив інформацію про „голодівку аж до смерти" Валентина Мороза, але нічого не міг сказати про те, яка є ситуація сьогодні. Намагання Комітету зв'язатися безпосередньо з Владімірською тюрмою, де за останніми вістками перебував Валентин Мороз, не увінчалися успіхами.

Голодові демонстрації в Оттаві і Вінніпезі

Комітет Оборони Валентина Мороза намагається мобілізувати публічну опінію в Канаді у підтримку заходів в обороні голодуючого у Владімірській тюрмі українського історика. З цією метою не переривається голодівка п'яти українських громадян в Оттаві, яка є пов'язана з демонстраціями перед совєтською амбасадою. Увечорі 16 липня на знак солідарности з голодуючими українцями під совєтську амбасаду прибули представники інших етнічних груп, які взяли участь у маніфестації. У голодівці беруть участь: адвокат Петро Смільський, Андрій Бандера, Лада Гірна — секретар відділу КУК в Торонті, адвокат Андрій Семотюк, Микола Липовецький. До них приєдналися тепер мистець Микола Бідняк.

16 липня інша група почала голодівку і протестаційну акцію перед провінційним парляментом у Вінніпезі, Манітоба. Участь в акції беруть: Таня Вовчук, Марійка Проскоренко, Володимир Длугош, Роман Пиндюк та Степан Вельгаш.

Відгомін у радіо, телебаченні і пресі

Голодівка і протестаційні акції під совєтською амбасадою в Оттаві привернули увагу канадського радіо, телебачення і преси. Агентство „Кенедіян Прес" інформує про цю акцію пресу й інші засоби масової інформації у цілій Канаді. По радіо і телебаченні передаються в цій справі інформаційні матеріяли. Відповідні матеріяли публікує також канадська преса.

У Боффало відзначено Тиждень Поневолених Націй

Боффало (В. Ш.). — На протязі останніх 15 років кожного місяця липня в З'єднаних Стейтах Америки поневолені Москвою народи відзначають Тиждень Поневолених Націй. З ініціятиви місцевого відділу УККА створено комітет з представників поневолених народів для відзначення Тижня Поневолених Націй в місті Боффало і повіті Ірі в днях від 14 до 20 липня 1974 р. У п'ятницю, 12 липня 1974 року, голова повіту Ірі, Едвард Ріґен і посадник міста Боффало, Стенлі Маковські, підписали окремі проклямації, в яких закликають своїх громадян до гідного відзначення Тижня Поневолених Націй.

Під час акту підписування — українську громаду репрезентували: о. д-р Павло Івахів, декан боффалівської округи, Василь Шарван — голова місцевого відділу УККА, д-р Андрій Дякун — містоголова УККА — Боффало, Волтер Чопик і Василь Панкевич та в народній ноші і з українським прапором — студентка Олена Чмола та Леся Гординюк — представниця СУМА. Місцева преса і телевізійні станції прихильно коментували місцеві святкування Тижня Поневолених Націй.

В суботу, 20 липня, відбудеться бенкет з участю гостей: почесний голова комітету, Едвард Ріґен, посадник Стенлі Маковскі, конґресмени Сміт і Дульскі, духовенство і громадяни різних національних груп.

Сімас Кудірка — американський громадянин

Вашинґтон. — Згідно з повідомленням Державного департаменту, американська амбасада в Москві устійнила, що литовець Сімас Кудірка, який перед чотирма роками намагався втекти з совєтського корабля до ЗСА, а якого американська прибережна охорона передала совєтським чинникам, є американським громадянином на базі того, що його мати була американка. Мати С. Кудірки народилася в Брукліні, Ню Йорк, а до Литви виїхала з батьками ще дитиною. З американського громадянства вона ніколи не резиґнувала, але совєтський уряд не хоче задовольнити її прохання та дозволити на поворот до ЗСА. Сімас Кудірка по невдалій втечі з совєтського корабля був арештований і засуджений на довголітнє ув'язнення та перебуває тепер у совєтському концтаборі. Речник Державного департаменту повідомив, що „ми консультуємося з амбасадою в Москві, як ми можемо найкраще забезпечити інтереси Кудірки у теперішній ситуації". Справа в цьому, що СССР не визнає подвійного громадянства, але згідно з американсько-совєтською умовою, члени американської амбасади мають право відвідувати американських громадян, які находяться ув'язнені у совєтських тюрмах.

ФОТОРЕПОРТАЖ ПРО ЮРІЯ СМОЛИЧА

Москва. — В серії фоторепортажів у „Литературной Газете" за 10-те липня ц. р. подано кілька фотографій з життя українського письменника Юрія Смолича. — „Литературная Газета" пише, що вона продовжує публікації фоторепортажів про письменників — „героїв соціялістичної праці". На фото бачимо письменника то в його кабінеті, то на полюванні то серед слухачів Київського народного університету культури.

ЄВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Московський Зевес сердиться...

Під кінець минулого тижня на засіданні ЦК КПСС намісникам російської влади в Україні довелося здавати звідомлення із своєї праці, досягнень і недоліків, а в першій мірі з виконання намічених цією владою плянів на 1974 рік. Повідомлення про це засідання і про розгляд на ньому питання „Про роботу партійних, державних і господарських органів Української ССР щодо виконання постанов ЦК КПСС і Ради міністрів СССР про приспішення розвитку виробництва товарів народного споживання" виявляє, що ситуація в імперії червоних царів, не зважаючи на всі заходи і зусилля, незадовільна, намічені пляни зриваються.

Тон звідомлення ЦК КПСС нічого доброго не ворожить для ЦК Компартії України і для Ради міністрів Української ССР, які, як видно з заяви ЦК КПСС у „Правді" з 14 липня, „далеко не зробили всього для використання наявних в республіці резервів", що спричинило відставання з виконанням намічених плянів. Але ЦК КПСС не обмежився тільки цим ствердженням. У повідомленні виразно підкреслюється, що „ЦК КПСС зобов'язав ЦК Компартії України і Раду міністрів Української ССР . . . забезпечити дальше збільшення виробництва товарів народного споживання і підвищення їхньої якости . . . ЦК Компартії України, Раді міністрів Української ССР, міністерствам і відомствам республіки, обкомам, міськкомам і райкомам партії, партійним організаціям і господарським керівникам підприємств запропоновано направити організаційну і політичну роботу на всебічний розвиток творчої активности трудящих, зосередивши їхні зусилля на приспішення освоєння нових і повніше використання діючих виробничих потужностей для випуску товарів народного споживання, зменшення простоїв устаткування, ліквідації затрат робочого часу . . . Випуск продукції, на яку немає попиту серед населення, розглядається, як важке порушення державної дисципліни . . . Запропоновано піднести відповідальність мистецько - технічних рад Міністерства легкої промисловости Української ССР, домів моделів, керівників підприємств . . . Підвищити ролю керівних та інженерно - технічних працівників підприємств і організацій, зв'язаних з випуском товарів народного споживання, забезпечити активну участь кожного спеціяліста у праці щодо підвищення ефективности виробництва . . ."

З повідомлення ясно видний провал на відтинку забезпечення товарами широкого споживання населення. Московські можновладці шукають за „жертовними козлами" і ними безсумніву стануть ті українці, на долю яких випало бути намісниками Москви в Україні.

Нові можливості

Створена перед Другим Світовим Конгресом Вільних Українців у Торонті минулого року Іміграційна Служба Українців Канади, яка співпрацює з Президіями СКВУ і Комітету Українців Канади, недавно повідомила про можливість поважного скріплення українського поселення в Канаді переселенням туди наших поселенців із південноамериканських країн та деяких европейських. Провінційний уряд Онтаріо вже мав погодитися на еміграцію фармерських робітників. Існує ще ряд інших можливостей поширення та дальшої лібералізації іміграційних законів Канади.

Такий розвиток відкриває нові великі можливості для всієї української громади в тій країні. Відомо бо, що в деяких країнах Латинської Америки, зокрема в Бразилії і Аргентині, крім добре загосподарьованих робітників і підприємців та заавансованих професіоналістів, існують тисячі таких, які опинилися там зі страху перед репатріяцією після Другої світової війни та які ще досі не могли знайти собі там — як кажуть — місця під сонцем. Із багатьох листів від наших людей з Бразилії відомо, що там є багатодітні родини, які живуть майже в злиднях та для яких переселення до Канади було б великим порятунком. З другого боку, наша громада в Канаді збільшила б в багатьох відношеннях свій потенціял.

Можна очікувати, що згадана Іміграційна Служба Українців Канади проголосить у свій час всі законні можливості напливу нових наших поселенців до Канади. Проте, вже тепер варто б подумати про засоби для використання тих можливостей. Ці засоби — це в першу чергу фонди. Думаємо, що ми поступили б передбачливо, якщо б поробили вже тепер відповідні заходи для створення постійного і поважного Іміграційного Фонду, з якого можна б в потребі користати. Такий фонд потрібний не тільки на покриття коштів іміграції, але й на допомоги новим переселенцям відповідно влаштуватись. В Америці мають такий фонд жиди і відомо, що з нього в поодиноких випадках могли скористати також інші принагідні іміґранти, включно з українцями.

Відомо, що Канада і З'єднані Стейти були і залишаються країнами великих можливостей, але треба відповідної приготованости, щоб ці можливості використати.

Вбивства в ЗСА мотивовані бажанням наживи, пише совєтський кореспондент

Москва. — „Литературная Газета" за 10 липня ц. р. присвячує чималу статтю вбивству Альберти Кінг, матері також скритовбитого Мартіна Лютера Кінга. В статті власного кореспондента Г. Герасимова „Вбита пострілом в обличчя" переказується знову подробиці того злочину і дещо іронічно оспорюються твердження американських поліційних чинників і преси, що вбивство було доконане „одною людиною", без будь-якої змови. „Як завжди, злочинець заявляє, що діяв один. Поліція висловлює поспішну згоду з легкою для неї версією", — глумиться Герасимов і пригадує читачам подібні вбивства братів Кеннеді та Мартіна Лютера Кінга, „вболіваючи" за американським суспільством, „де іде війна всіх проти всіх заради долярових нагород". Згадується в статті добрим словом і Анджелу Дейвіс.

Я. Гайвас

НОВА СИТУАЦІЯ ВИМАГАЄ НОВИХ МЕТОД

III

Є ще дві інші основні проблеми, які постійно порушуються в наших виступах і нашій пресі. Від такої чи іншої їхньої розв'язки, чи навіть насвітлення, залежить не лише дальший напрямок наших думок і поглядів, але теж у великій мірі спрямування нашої діяльности.

Идеться про дві, може перші своєю вагомістю, проблеми: революція чи еволюція, і дуже образово, але й не менше примітивно сформульовані дві сторони того самого: „голодні революції не роблять" і його протиставлення „чим гірше, тим краще". Коли мова про „революція, чи еволюція", то маємо на увазі, яким шляхом можна й треба добиватися своїх прав, як може й має звільнятися нарід, як йому позбуватися чужого панування й будувати власну державу? Приклади для обох навести не важко, одначе всі вони підкреслюють наступне: готовість на важку боротьбу й на жертви народу завжди приспішувала звільнення, навіть там, де воно обходилося без остаточного зудару сил, без кривавого „останнього бою". В нашій добі, добі очевидних перемог націоналізму, навіть великі потуги не завжди готові відкрито протиставитися визвольним рухам. Але чи може хтобудь між нами подумати, що такий випадок може статися з червоною Москвою?

Визнавати потребу революційного шляху визволення, бути на нього готовим, зовсім не значить відкидати еволюційні поступові здобутки, повільне, але щоденне надщерблювання поневолюючої системи. В останньому часі поширеною серед зацікавлених є думка, що революція це або один великий революційний здвиг, або ланцюг малих революційних здобутків, які в загальному зливаються в докорінну переміну. Одначе, навіть при наявності сотень малих революційних здобутків приходить момент усунення старого й заміни його новим. Хто з нас хотів би відкидати „сотні малих революційних здобутків", коли б вони були? Справа в тім, щоб ті здобутки були, а не щоб ми крок за кроком відступали в очікуванні еволюційних змін до кращого. Нікому ніяких осягів не дають, їх завжди треба здобувати, великі вони, чи малі.

В нашому випадку треба особливої твердости у протиставленні б о л ьшевизмові. Він у боротьбі надзвичайно гнучкий; в обороні своїх імперіялістичних з а в о ювань він на словах іде на найбільш несподівані декларації: хочете держави українського народу, а ось і маєте УССР з урядом у Києві, з українською мовою, з міністрами, одне слово, „соборну і суверенну", чого ж вам більше треба? А на ділі, це ж навіть не пародія державности, це цілковите її заперечення. Через те еволюційний розвиток в Україні це за малими вийнятками закручування русифікаторської гайки, а не повільне її звільнювання.

На цей стан треба дивитися реально. В існуючій ситуації в СССР права, що належні народові, можна вирвати від системи тільки відповідним тиском, маневром, силою. Можемо бути певні, що коли була б відповідна сила, тоді большевизм і російський шовінізм „добровільно" поступалися б, тоді справді можна було б говорити про значні й глибші „еволюційні здобутки".

А як же вирощувати, будувати силу, здобувати вигідні позиції, як не ступневими заходами, еволюційно? Тут знов маємо природне переплетення методів і засобів, нераз навіть важко сказати, де кінчається еволюційне, а де починається революційне. Бо чим є боротьба за „маленьку літеру „ґ"? Маленька літера, а в ній, як у мікрокосмосі ціла підсовєтська дійсність і характер боротьби. І успіх в боротьбі за ту „маленьку літеру" мав би колосальні наслідки не лише мовно - літературного, але всебічного значення.

Тому визвольна боротьба, національні політичні течії і групи мусять використовувати обидві методи, залежно від потреби, й від того, котра з них обіцяє більший успіх. Нарід, що не готовий ужити силу, що не готується до революції, не має шансів визволитися еволюційно. Сучасне загострення форм і виявів визвольної боротьби у світі, якого ми є свідками, щораз гарячіше, гостріше. Інакше і не може бути, бо народи і ціле людство підходять до тієї межової стадії, коли останніми ударами треба буде валити старий імперіялістичний лад: будова нового завжди вимагає зусиль і жертв. Навіть пасивний опір, як це довів індійський приклад, може скінчитися остаточною безкомпромісовою перемогою, але він мусить бути переведений рішуче й відважно. Ґанді правильно твердив, що ведений ним пасивний опір був побудований не на боягузтві, а на відвазі. Ілюстрацією до цього були важкі втрати, яких зазнали індуси в боротьбі з англійським імперіялізмом. Одна „масакра в Амрітцар" 1919 року коштувала їм біля чотириста вбитих і понад тисячу важко поранених. Ясно, що підтриманий такою рішучістю, пасивний спротив мусів закінчитися успіхом.

Теза „голодні революції не роблять" — це просто непорозуміння, де ж почалася Велика французька революція як не під порожніми пекарнями? А чи не з голоду, з крайньої біди почалася революція римського Спартака? А величезні селянські здвиги в двадцятих роках 16-го століття? Щоб далеко не йти: а революції Хмельницького? Та ж десять років після трагічного бою під Кумейками були роками великого голоду, нужди й знущань польських над українським населенням. Чи ж не у цьому було коріння масового здвигу народу? Очевидно, що не можна попадати в крайність і впевняти, що „тільки голодні роблять революцію", тобто „чим гірше, тим ліпше". Революція — велике всестороннє зрушення людини й народу, вона приходить тоді, коли візія й прагнення нового, кращого заполонює їх, економічні мотиви грають свою ролю, але ними причини революцій не обмежуються. Згадану Велику французьку революцію зрушували аббат Сієс, аристократ Муніє, граф Мірабо, а ці напевно не голодували. Так само, як ситими були князь Львов, Мілюкоф, Чхейдзе, Чернов, Керенський — навіть „товариші" Ленін, Троцький тощо — і інші, які скидали російського царя.

Революції — це великі масові здвиги народів, які стаються, коли за словами Якова Бурґгардта, на арену історії виступають великі людські маси. На настрої, на моральну поставу мас, на їхню готовість добровільно йти на барикади і на карту кидати своє життя впливають з одного боку зневіра, сумніви в провідну верству та існуючу систему, недоліки і нужда, а з другого — надії і прагнення чогось кращого і досконалішого. Ще в минулому столітті А.

(Закінчення на стор. 4-ій)

В. Д[illegible]ів

СОВЄТСЬКА РУКА В ПОРТУГАЛІЇ

Совєти старанно уклали свій плян, щоб якнайкраще використати непевний стан в Португалії і в Португальській Африці ще заки прийшло до перевороту в Лісбоні. Вони впливають двома шляхами: за посередництвом невеликої, але добре зорганізованої португальської комуністичної партії, яка є промосковська, а керівником є генеральний секретар партії Альваро Кунгал. Другий совєтський шлях, це африканський партизанський рух у португальських колоніях в Африці, з яким Москва втримує зв'язки від довшого часу.

Самій Португалії совєти радять португальській комуністичній партії просуватися вперед спокійно, крок за кроком. Із інтерв'ю ген. секретаря Кунгаля виходить, що для комуністів під теперішню пору важлива є сама Потугалія. В Африці Москва відраджує тамошнім партизанам ставити надмірні домагання до Португалії. З пєцевих совєтських звідомлень видно ясно, що компроміс між Лісбоною й африканським партизанським рухом був би бажаний для Москви. Португальсько-африканська федерація була б навіть більш бажана для Москви, ніж властива Португалія, бо могла б служити трампліном для СССР до інших частин Африки. В лютому, два місяці перед переворотом у Лісбоні, комуністичний п р о в і дник Кунгаль був у Москві для нарад із членом Політбюра Сусловим, кандидатом на члена Політбюра Пономаревим і Загладіним із центрального комітету, яких спеціяльністю є комуністичні партії в латинських країнах. Вийнятки із розмов Кунгаля з цими комуністами були оголошені в формі комунікату в московській „Правді". Сказано там, що португальська комуністична партія є за „єдністю всіх демократичних сил і народних мас та за встановлення демократичних режимів". В інтерв'ю з „Правдою" і „ТАС-ом" Кунгаль вітав „тісний союз прогресивної армії з масовим рухом. Якщо нам вдасться зміцнити цей аліянс, фашистівська реакція втратить нагоду для контрреволюції" В противагу до малого, але одноцілого маоїстичного лівого відламу, комуністи старалися не допускати до страйків і не стримувати економії. Комуністам між іншим сприяє те, що до Португалії повернулися десятки тисяч робітників і молодих людей, які скривалися у Франції, а головно в Парижі, щоб не служити в війську. Париж вони звали „найбільшим містом Португалії".

Тимчасом совєти залицяються до португальців у доволі своєрідний спосіб, а саме: причалюють до португальських пристаней із сардинками, наловленими совєтськими р и бальськими кораблями на португальських водах. На перший погляд це може виглядати так само дивно, як хто привозив би до Донецького Басейну залізну руду чи вугілля, бо ж сардинки — один із більших португальських експортів. Але совєти очевидно знали, що роблять. Найбільше уловлених португальських сардинок, а головно найдобірніші улови, йдуть просто до фабрик для заготовки й експорту. Сардинки, що їх переважно можна купити на місцевих базарах, більші й грубші, ті ж сардинки, що совєти привезли до Опорто й Сетубалю, були малесенькі сардинки першого сорту. Совєти, як стверджено, продавали їх по ціні рівній шістьом американським центам за фунт. Подробиці про цей хитрий большевицький „бизнес" подавала португальська радіоагенція „Аґуареля Португеза". Ті вістки опісля оспорювала португальська рибальська промисловість, заявляючи, що більшість „совєтських сардинок" була імпортована для просмислових цілей. Одначе це не зменшило прикрого враження на всю громадськість у зв'язку з тим, що деяким португальцям вдалося закупити так дешево наловлені совєтами сардинки на португальських водах.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує інж. Лев Яцкевич

ЗАВТРА ПОЧАЛОСЯ СЬОГОДНІ

Провісники електронної революції

Маленькі магнетні бульки, сріблистої барви, що шибають там і назад у відламку кристалу, можуть започаткувати незабаром справжню електронну революцію, що змінить докорінно нашу цивілізацію, а особливо наші засоби комунікації, методи навчання та електронного обчислювання.

У її висліді: компютори будуть менші об'ємом та працюватимуть скоріше і видатніше, телефони будуть устатковані магнетною пам'яттю, для автоматичної сполуки наших телефонів з телефонними апаратами наших знайомих, а стрічкові записувачі (тейп рекордери), величини людської долоні, будуть діяти без стрічок. Ті сріблисті магнетні бульки становлять в дійсності однородні магнетні поля циліндричної форми, що в мікроскопі роблять враження ціпких тіл. Ті магнетні поля називають учені доменами. У висліді постійної зміни тих магнетних піль, одержуємо ілюзію руху магнетних бульок під сильним поляризованим світлом мікроскопу. Кожна булька, чи пак домена, становить інформаційний сиґнал (бит). Різниця між електронними інформаційними сиґналами а магнетними сиґналами основується на значно більшій швидкості переходу магнетних бульок крізь електронну мережу, яка дорівнюється 2-ом тисячним секунди в порівнянні до 160-тисячних секунди в сучасному конвенційному компюторі.

Електронні с п еціялісти стараються заступити „кристалеві" пам'яті магнетними бульками, — не кремієву, інтеґровану мережу, що під сучасну пору становить символ електронної доби, — але механічні допоміжні пристрої, такі, як передачі, диски та пам'ятеві барабани. Бо „булькові" пам'яті можна навантажити далеко більшою кількістю інформацій, як „металеві" пам'яті. При сучаснім стані електронної техніки, на кожний квадратний інч можна „втиснути" приблизно 16,000 інформацій.

Вживаючи пам'яті з магнетних бульок, кількість інформацій „втиснутих" на цю саму поверхню можна збільшити до 1 мільйона.

Але, чи не найбільшою прикметою „магнето-булькових „пам'ятей" являється не їх пам'ятева поємність, а відсутність будь - яких рухомих частин, що не тільки збільшує довжину життя доцьогочасних електронних пристроїв, але провадить до зменшення їх об'єму, чи пак мініятюризації.

Наприклад, згідно з статистикою, яку проводить д-р В. Дойл з фірми Сперрі Юнівей в Блю Белл коло Філядельфії, протяг життя стрічкового записника (тейп рекордера) дорівнюється пересічно одному рокові. Цей час зумовлений тривкістю та витривалістю механічного уладження, що постачає погін для стрічкового записника. Коли замінити його стрічку „магнето - бульковою" пам'яттю, час його життя буде дорівнюватися довжині життя магнетичного стану осколка (відламка) кристалу, цебто щонайменше одному мільйонові літ. Це значить, що, наприклад, час, впродовж якого простірний сателіт буде сприймати та пересилати на землю інформації з простору, буде практично необмежений.

Автоматичні телефони

Ляборaторія Белл Телефон в Мюрей Гілл, Н. Дж., в якій відкрито та просліджено вперше дію магнетних бульок в відламку кристалу, працює під сучасну пору над новим типом телефонічних апаратів з пам'ятевим пристроєм для автоматичної сполуки з іншим телефонічним апаратом. Покищо такий телефонний апарат може запам'ятати 10 чисел інших телефонних апаратів. Для одержання телефонної сполуки слід натиснути відповідний ґудзик на апараті. Якщо телефон, з яким ми хотіли сполучитися, зайнятий, ми кладемо слухавку на місце, а телефон сполучить нас автоматично з числом бажаного апарату, як тільки він буде вільний.

Для забудьків, крім 10 ґудзиків для автоматичної сполуки, вмонтовано 11-тий ґудзик, для пригадки останнього, накрученого числа.

Андрій Бобек, науковець з лябораторії Белл Телефон, та винахідник магнетних бульок, сказав в недавнім інтерв'ю, що телефонічна компанія Белла дуже зацікавлена новим типом „пам'ятевих" телефонів, які сподівається пустити на ринок вже в недалекім майбутнім. Черговим етапом, що може дальше зреволюціонізувати цілу електронну терно логію, є сполука, чи пак з'єднання, ковенційної мікро - мережі з феноменом новововідкритих магнетних бульок в одну інтеґровану електронну мережу.

Але на розв'язку так складної проблеми прийдеться мабуть зачекати аж до 21-го сторіччя.

Володимир Барагура

ВІДРОДЖЕННЯ Й ПЛЕКАННЯ КУЛЬТУРИ УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ СЕРЕД МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ

(Доповідь на панелі під час з'їзду Українських Видавців, Книгарів і Бібліотекарів 6-7-го липня 1974 року)

2

К н и ж к у к у п у ю т ь наче з національного обов'язку, — пише О. Мак у статті. „Мамо, чи вмієш читати?" — без зрозуміння важливости покупки. Подібно говорить про цю проблему дитячий письменник Р. Завадович у своїй нещодавній доповіді з нагоди відкриття виставки дитячої книжки в Чикаго: „книжку переочують, легковажать, занедбують, уважають непотрібною, а часто просто забувають". Книжка в Україні перейшла на протязі нашої історії трагічну долю. Наїзди степовиків знищили книжковий фонд по монастирях і школах, царський уряд вивіз у Московщину цілі книгозбірні.

„На віками плюндрованій землі — скільки тут пропало творів, старинних рукописів, скільки разів горіли київські бібліотеки", — пише Сверстюк у „Соборі в риштуванні". Тепер на Рідних Землях книжка переживає правдиву вівісекцію. Урядові чинники роблять все можливе, щоб знецінити книжку в очах читача, зіпхнути її до рівня зненавидженого парії. Книга в Україні не виростає з органічних потреб українського духа, не є вицвітом генія українського народу, не відповідає життьовим потребам ні інтересам української нації, ані не є виразником здобутків його інтелекту. Книжку видають на лихому папері, щоб була нетривалою, її недбало оформляють, щоб ображала естетичні почування читача, її публікують мінімальними тиражами, щоб не була доступною загалові і щоб цей загал відучити цікавитися книгою. Темп видань повільний, між окремими томами великі проміжжя часу, деколи видання недокінчують, щоб знеохотити покупця й читача. Книгу вивозять на заслання у Москву й у Ленінград, її палять і нищать, словом роблять усе можливе, щоб принизити її в очах читацького загалу.

Ми не маємо впливу на поправу ситуації на Рідних Землях, але можемо двигнути книжку у п'єдесталь тут, відроджуючи й плекаючи її культ. Працю треба почати від джерел. Щоб відродити самобутність українського національного мистецтва Юрій Нарбут сягнув до його джерел, щоб відродити театр Лесь Курбас і його „Березіль" сягнули до джерел, щоб відродити українську музику й вокальне мистецтво Микола Лисенко й Олександер Кошиць звернулися до джерел, те саме зробив Микола Зеров і „п'ятірне ґроно", щоб відродити українську літературу. Микола Хвильовий був подвижником цього звороту до джерел, коли кинув гасло „Геть від Москви!"

Те саме явище повороту до джерел спостерігаємо у нашій археології й історіографії — сягнути якнайдалі в сизу давнину, в передісторичні часи, якнайглибше дібратися до надрів національної душі. Те саме мусимо зробити тепер і ми, щоб відродити культ української книжки. Мусимо сягнути до джерел — до князівських часів, коли наші володарі не жаліли матеріяльних скарбів, щоб набути духові скарби в формі бібліотек, до часів переписувачів книг у монастирях, коли вони, скінчивши діло багатьох років, тішилися книгою, „як радіє птиця випущена з тенет, як радіє віл, увільнений із ярма, як радіє жених судженою". Мусимо сягнути до часів острозьких перводрукарів, яким новонадрукована книга пахла „як пахне свіжий хліб, витягнений із печі".

Цей поворот до відродження, відновлення й плекання культу книги треба почати від основ — від наймолодшого покоління.

Поки почати з дітьми заходи за відродження й плекання культу української книжки, треба напочатку перебороти одну важливу перешкоду, одне психологічне заблькування, що є історично-фаталістичною недугою нас усіх — комплекс меншевартости, чи неповновартности. Дитина мусить бачити, що українська книжка змістом, виховною, мистецькою й ідейною вартістю, зовнішнім оформленням, як і попитом на книжковому ринку, не поступається чужомовним виданням — маю на думці доброякісні видання, а не лубочні.

Беручи до уваги два важливі чинники в виховному процесі дитини — приклад і наслідування, старше покоління мусить створити сприятливі умови й приґожий клімат для культу книжки. У хаті мусить панувати читацька атмосфера, серед якої зростало б молоде покоління. Треба повернутися до часів настільної книги, коли вона займала таке саме почесне місце, як ікона на покутті хати, до часів домашніх бібліотек, що їх дбайливо призбирували в родинах і шанобливо передавали з діда на батька, на сина й на внуків, до часів, коли книги були такою самою потребою щоденного життя, як хліб насущний, як одяг, домівка, праця й молитва. До часів, коли книжку з пошаною брали до рук, щоб її не заплямити, не загнути сторінок, коли стирали з неї порох, коли вся сім'я засідала до лектури — будь то індивідуальної, будь то збірної. Така збірна лектура під сільською стріхою дала нам нашого генія Т. Шевченка, така пошана до книги й зрозуміння її ваги в Яця Коваля спонукала рудоволосого Івася, згодом Каменяра Ів. Франка написати панегірик у честь книги: „Книга — морська глибина..."

Як тільки дитина починає розуміти, хоч ще є немовлям, вона вже закарбовує в своїй пам'яті, що батьки чи старша сім'я присвячують увагу книжкам, що складають їх на полиці, розгортають їх, що чомусь дозволяють маляткові на всякі забаганки, але нищити книжки — забороняють.

(Закінчення на стор. 3-ій)

ВІДРОДЖЕННЯ Й ПЛЕКАННЯ КУЛЬТУРИ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Коли потім батько-ненька, бабуся чи дідусь візьмуть малятко на коліна й оглядають із ним книжку, а згодом і читають — це другий етап защеплювання в дитині культу книги.

Коли дитина навчиться читати й батьки купують їй книжки, передплачують дитячі журнали, заохочують призбирати власну домашню бібліотеку — це третій етап плекання культу книжки в дитини. Письменниця Ольга Мак пише про це в згаданій раніше статті: „Любов і пошану до книжки, як і навик читати в дитини треба виховувати змалечку, ще тоді, коли дитина не вміє читати. Але старші самі мусять стати прикладом. Не кидайте книжки будь-де і будь-як. Подбайте про поличку, щоб книжечка лежала на почесному місці". Подібно висловлюється в цій справі Дарія Ярославська: „любов до книжки треба виробляти змалку, так як і до музики".

Згодом приходить школа й шкільна лектура. Методика навчання повинна піти по лінії дидактичних аксіом і принципів, щоб лектура не була нудним, накинутим обов'язком, але щоб учитель дав учневі ключ до зрозуміння книжки, щоб, як пише О. Мак „дитина розсмакувала, збагнула своїм дитячим серцем і розумом вартість лектури". Треба показати малому читачеві, як розкрити твір, віднайти його душу, побачити скритого за рядками автора-людину, зрадити дитині тайну, що книжка, це не задруковані мертві сторінки, а бібліотека, це не збір таких сторінок в оздобних палітурках, але пантеон людського духа, в якому „мертві живуть і німі промовляють". Книга мусить перед юним читачем стати як живий організм, до життя якого треба вміти прислухатися.

Треба виплекати в юного читача магічне, чорнокнижницьке обожнювання книги, приклад якого подає Дарія Ярославська в статті „Українська мова й книжка" (в „НЖ"): „В одному вірменському парафіяльному уряді — пише вона — ціла стіна була заповнена книжками. На питання про зміст цих книжок парох відповів: „Не знаю. Не вмію того прочитати. На чужині вірмени занедбали рідну мову. Не знаємо, що в тих книжках, але їх не нищимо, бо це скарб нашого минулого. Мусить бути в них глибока мудрість, коли предки їх зберігали"".

Щоб діти шанували книжки, ці книжки мусять бути дбайливо видані й по-мистецьки оформлені. У видавничому ділі мусить бути систематика й тяглість, а не доривочність, імпровізація, випадковість, щоб із вибуттям одиниці не переставала існувати установа. Велику ролю в плеканні культу книжки можуть вдіграти гуртки юних книголюбів, де діти на добровільній базі під проводом старшої людини — педагога та під його дискретним наштовхом читають і обговорюють спільно лектуру. Це наче продовжене рам'я домашнього читання й обов'язкової шкільної лектури.

Одним із важливих засобів впливу повинні в нас стати акції, широко практиковані в культурному світі — інформаційно пропагандивні кампанії, ведені під окресленим гаслом. Це діло організують переважно університетські бібліотеки в загально крайовій програмі т. зв. Тижня Дитячої Книжки на початку кожного шкільного року. Вони влаштовують справді імпозантні імпрези-фестивалі, поєднані з виставками публікацій та ілюстрацій, зустріччю авторів з читачами та проголошуванням висліду конкурсів для письменників за найкращі твори року для юного читача. Інколи влаштовуються виставки не тільки англомовно-американської, але й різномовно-всесвітньої літератури для дітей. Варто додати, що в цих виставках і конкурсах зовсім не беруться до уваги низькопробні або й шкідливі „камікси", тільки справді вартісні мистецькі твори.

Великий успіх у цьому відношенні має, влаштовуваний щорічно в Австралії письменником і педагогом Дмитром Нитченком-Чубом, „Двомісячник української дитячої книжки", та конкурси читання книжок. Спроби ОПЛДМ перещепити ці читацькі імпрези на американсько-канадійський терен з різних причин не дали позитивних наслідків.

Маємо доволі кваліфікованих бібліотекарів, комерціялістів, економістів, журналістів, видавців, щоб поставити цілість проблеми української видавничої справи в стадію конкретної й практичної розв'язки. Потрібно створити Центральне В-во, центральну книжкову палату-розподільню, центральну бібліотеку й архів. Треба кваліфікованих книгарів, що вміли б не тільки подати покупцеві книжку з полиці й заінкасувати гроші, але щоб орієнтувалися в її змісті, знали її вартість, мали про неї критичну думку, порадили й поручили її покупцеві. Треба щоб заіснували в нас книгарні, а не крамниці, що попри мед, гриби й цукерки продають також книжку.

(Кінець)

Плянують відзначити 100-річчя з дня народження О. Кошиця

Вінніпеґ. — У вересні 1975 року припадає 100-річчя з дня народження видатного українського композитора й геніяльного дириґента Олександра Антоновича Кошиця.

Для відзначення цих роковин Дирекція Осередку Української Культури й Освіти створила Ініціятивний комітет під керівництвом д-ра Павла Маценка. Комітет уже приступив до праці. Надіслано листи до визначних музик у різних країнах українського поселення за межами України з запрошенням ввійти до Комітету. Склад Комітету буде проголошений у пресі після остаточного вкомплектування.

Завдання Комітету — зреалізувати задум - завіт дружини покійного композитора й дириґента бл. п. Тетяни Кошиць видати монументальну книгу про Олександра Кошиця. Фонди на цю ціль Покійна залишила в своїй спадщині. Книга мала б складатися з таких матеріялів:

1. Статті О. Кошиця про українську музику, що були друковані в журналах та газетах, музичні й літературні праці його, що виходили окремими брошурами тощо.

2. Спогади й листочки до вінка, написані людьми, які мали дружні чи професійні зв'язки з О. Кошицем.

3. Листування композитора-дириґента з визначними діячами української культури.

4. Деякі, не друковані досі, музичні твори О. Кошиця, зкреза історичні пісні.

Комітет плянує видати коротшу монографію про О. Кошиця англійською мовою, поставити меморіяльну дошку в Осередку Української Культури й Освіти в 100-річчя святкувань.

Комітет звертається з проханням до людей, які особисто знали Олександра Кошиця й хотіли б написати спогади про нього, зголошуватися листовно на адресу: Ukrainian Cultural and Educational Centre, P. O. Box 722, Winnipeg, Man. R3C2K3 Canada.

Катедра св. Петрика була заповнена під час української Служби Божої

Ню Йорк. — З Комітету Об'єднаних Українсько -американських Організцій — Відділ УККА додатково інформують, що українська Богослужба, минулої неділі, 14-го липня яку з нагоди започаткування Тижня Поневолених Народів відправили в катедрі св. Петрика в Ню Йорку о. протоігумен Патрикій Пащак, ЧСВВ в співслуженні о. д-ра Мелетія Войнара, ЧСВВ — професора Католицького університету у Вашингтоні, і о. ігумена О. Гевкалюка, ЧСВВ, з Гленкова — стягнула до катедри велику кількість народу, українців і американців. Приявні з увагою та нескриваним подивом слухали співу церковного хору з Ньюарку - Ірвінґтону під диригентурою М. Добоша. Окремого чару Літургії надавали вишиті фелони отців і служащих студентів із Стемфорду та вівтарних хлопців з церкви св. Юрія в Ню Йорку. Відповідну проповідь в англійській мові виголосив о. протоігумен П. Пащак.

Зібрані вірні і припадкові відвідувачі катедри з великим заінтересуванням придивлялися формуванню походу після Служби Божої і звертали увагу на велику кількість зорганізованої української молоді СУМА і Пласту, як також організацій старших ОЖ ОЧСУ, ООЧСУ, українських ветеранів і інших. Керівниками (маршалами) походу були адв. Роман Гуглевич і кап. М. Лучов.

Парада і перебіг цілости відзначування Тижня Поневолених Націй були одними з кращих, про що писала також американська преса („Дейлі Нюз" і „Ню Йорк Таймс"), яку передавали також на телевізії — канал 2 і 7. Підготовкою свята з рамени КОУАО займався, докладаючи багато зусиль, інж. М. Шпонтак. Цілістю свята завідував окремий Комітет Тижня Поневолених Націй, що його очолював суддя Меттю Трой - старший. Промовцями на маніфестації в Центральному парку були адв. Михайло Пізнак і д-р Анатолій Бедрій.

Генерал Гег високо оцінив світову ролю ЗСА

Вашингтон. — Генерал Александер М. Гег молодший, який супроводив останньо президента Ніксона в подорожі до країн Близького Сходу, Европи і Совєтського Союзу, заявив, що помимо домашніх непорозумінь і особливо справи Вотергейту, в минулому році престиж Америки піднісся і роля ЗСА в глобальному значенні абсолютно зросла. „В часі, коли певна група людей займається справами Вотергейту — каже ген. Гег — я уважаю, що переважаюча більшість американців має повне довір'я до міжнародної політики президента Ніксона". На запитання журналістів чи справи Вотергейту зменшили ролю ЗСА в закордонній політиці, ген. Гег відповів: „Вважаю, що навпаки. Роля ЗСА в міжнародній політиці не зменшилася, а після успіхів американської дипломатії на Близькому Сході керівна роля ЗСА абсолютно зросла".

Якщо йдеться про Совєтський Союз, то немає сумніву, сказав Гег, що СССР заінтересований в продовженні політики відпруження. Не підписано договору про зменшення стратегічної зброї тільки тому, що СССР під цю пору не хотів прийняти американських мінімальних пропозицій. У всякому разі це не було причиною домашніх афер чи тимчасової недиспозиції президента Ніксона. Генерал Гег схвалює в принципі поїздку Президента до Москви і каже, що ця подорож започаткує нові зустрічі і розмови.

Вступайте в члени УНСоюзу!

МАРІЯ І MARIA

(Закінчення зі стор. 1-ої)

му ч. 100 „Полус Гук": хто має відповідні кваліфікаційні дані, той може жити у світлих, великих апартаментах зі знижкою 25% і навіть значно більше! Без сумніву, таких вигідних помешкань ніколи не винайняти ні пенсіонерам, ні студентській молоді, ні вдовам, коли б не допомога держави. Ось чому цим будинком повинні б якнайшвидше зацікавитися українці, адже відомо, що чим більше — тим краще, та й своя сорочка до тіла ближча.

Управитель дому „Полус Гук Тавер" Володимир Білик у своєму бюрі

∵

Автор оглянув пригудсонську дільницю міста Джерзі Сіті із сотого поверху будови-кольоса „Ворлд Трейд Сентер". Через широкий Гудсон, здавалося, тільки рукою подати, і вже ось гарна модерна будова „Першого Банку Ню Джерзі" біля самої станції підземної залізниці „ПАТ" (за 30 центів везе з центру Ню Йорку в прекрасних охолоджених вагонах до Джерзі Сіті, майже під сам хмаросяг УНСоюзу); за банком підводиться український красень-хмаросяг, здійснення мрій і плянів українських архітектів Юліяна Ястремського і Аполінарія Осадци, та мрій і бажань багатотисячного членства УНСоюзу; ще з сотня метрів — і там підноситься в небо гарно архітектурно розв'язаний 23-поверховий, з сонячними бальконами дім „Полус Гук Таверс", ч. 100, напроти якого є банки; далі в клясичному стилі збудована центральна Пошта Джерзі Сіті та інші будівлі.

„Полус Гук" обсаджений травою й декоративними кущами. Здалеку здається, що увесь дім — у вінку. За домом — паркувальна площа на 250 авт (12 дол. місячно, всі інші послуги включені в місячну оплату за помешкання). Така велика паркувальна площа вказує й на розміри цього модерного житлового дому, розташованого на віддалі 3-ох хвилин їзди підземкою „ПАТ" (їде з Ню Йорку з 34, 23, 14, 9 вулиць до Джерзі Сіті, Гобокену, Нюарку).

∵

З усіх 23 поверхів будинку-вежі „Полус Гук" лише один поверх не заселений мешканцями. Тут міститься канцелярія управи дому, велика відпочинково- розвагова заля для мешканців, із телевізією, настільними іграми тощо, а також автоматичні пральні й сушарні, агрегати для огрівання й охолодження і т. п. Три великі й надійні ліфти — до послуг мешканців, хіба б комусь забажалося самому вибігти на 23-ій поверх (таких чемпіонів покищо не знайшлося навіть серед рухливих порторіканців).

У канцелярії працює керівник („супервайзер"), чи краще управитель дому Володимир Білик, його секретарка сеньоріта Льойда Мартінез і помічниця п-і Марія Гретковська (порторіканка і полька, володіють кількома мовами).

Дир. В. Білик розповідає:

— Першого березня 1974 р. поселилися в цім домі перші мешканці. З українців найпершою була родина Фурків, двоє старших віком людей. Пан Фурка працював на сусідній фабриці „Колгейт". Вони пенсіонери, і їм надано велику знижку.

— Скільки родин може вигідно вмістити цей дім?

— 308 родин. На жаль, досі тут поселились лише 30 українських родин, а порторіканських — до 65 родин; поселюються люди різних походжень.

— Розкажіть про ціни й можливості субсидій — урядових доплат.

— Помешкання розбиті на три категорії. 20% усіх апартаментів підпадають під державну субсидію. Пенсіонери, непрацездатні, скалічені платять тут лише ¼ із своїх прибутків. Тут можуть поселитись і ті люди, що живуть на „велфері", під опікою міста, але вони повинні виявити, що живуть нижче звичайного стандарту: немає теплої води, не робиться в їх домі ремонту тощо.

(Продовження буде)

Замість квітів на могилу Дорогого Брата і Стрийка

сл. п. о. Крилошанина
Юрія Менцінського

складаємо 120.00 долярів

на Пластові Табори	$90.00
і Пресовий Фонд „Юнака"	30.00

Брат — ЯРОСЛАВ
Братанниці: ЛІДА ВАХНЯНИН
ДАРІЯ НАГНІТ
ЗІНА ЛАСІЧУК
ВІРА ВЕРГАНОВСЬКА

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США

На вшанування св. пам'яті Померлих — склали пожертви на Українську Вільну Академію Наук у США за час від 15-го лютого по 31-го травня 1974 року:

св. п. о. Протопресвітера ФІЛИМОНА КУЛЬЧИЦЬКОГО, згідно з волею Покійного, пані ЛІДА ДЕЙНЕКА внесла пожертву для Академії 300.00 дол.;

св. п. МИКОЛИ НЕЗДІЙМИНОГИ, М.Д. (Незд), від дружини Покійного СОФІЇ НЕЗД 25.00 дол.;

св. п. АННИ РОМАНІВНИ ГВОЗДЕЦЬКОЇ у другу річницю смерти Покійної, від її чоловіка проф. ВАСИЛЯ ГВОЗДЕЦЬКОГО 50.00 дол.;

св. п. інж. ІВАНА ДУХНИЦЬКОГО, через п. Семена Заброцького Друзі Покійного склали пожертви для Академії, замість вінка 102.00 дол.;

св. п. д-ра КОСТЯ ПАНЬКІВСЬКОГО — надійшли пожертви: від д-ра БОГДАНА і п. ВІРИ ТОМКІВ 25.00 дол., від М. ВЛОХ 20.00 дол.;

св. п. БОГДАНА ОЛЕСНИЦЬКОГО, М.Д., поступила пожертва від ОЛЬГИ і МИКОЛИ КУЗЬМОВИЧ, М.Д. 25.00 дол.;

св. п. д-ра САВИ НИКИФОРЯК — від АННИ НИКИФОРЯК 25.00 дол.

Всім Жертводавцям, що своїми пожертвами на Академію, вшанували св. п. Покійних, сердечна подяка від Управи УВАН у США.

ПРИМІТКА: У списку Жертводавців ч. 3 за 1973 рік, були пропущені прізвища Жертводавців на Академію: МИРОН МАЛАНЮК 10.00 дол. і отець ПАВЛО ІВАХІВ 10.00 дол. Щиро дякуємо за пожертви.

УПРАВА УВАН у США

Розпочалися пластові табори на Бобрівці

Гартфорд (Т. О. Ф.). — О годині п'ятій по полудні в суботу, 6 липня 1974 р., під кличами „Сильно, красно, обережно, бистро" та „Готуйсь", відкрито 6 пластових таборів на Бобрівці коло Норт Колбрук, недалеко Гартфорду, Конектікат. Сто шість учасників та 30 в булаві і багато гостей однохвилинною мовчанкою вшанували пам'ять св. п. пл. сен. Славка Лучканя, котрий рік тому відкривав таборя. Цього року пост голови Окружної Таборової Комісії займає пл. сен. Володимир Лучкань. Писар оселі, ст. пл. Люба Гіна, прочитала наказ. Адміністратор оселі пл. сен. Валентин Катречко побажав всім приємного таборування і табори розійшлись до своїх занять.

Вже минуло три дні таборування. Таборові брами, прикрашені пластовими знаменами та під наглядом стійкових, надають правдивого пластового характеру оселі. Тбаір юначок „Золотий Колос" під проводом пл. сен. Валентини Ширай, нараховує 21 учасницю та 6 в булаві. Табір юнаків має 42 учасники та 8 в булаві. Комендантом є ст. пл. Ігор Микита. Табір новачок „У лісочку на горбочку" нараховує 2 дівчаток та 9 сестричок, командантжою є ст. пл. Марта Куземська. Табір новаків „Гомін Калинової Сопілки" провадить ст. пл. Андрій Пришляк при допомозі 8 братчиків, котрі опікуються 19 новаками.

Щодня рано о годині 10-ій заїжджає до табору автобус і привозить 20 „Мишок Кришок" (діти у віці від 4 до 6 років) на Денний табір, який кінчається також щодня о годині 5 по полудні. Чотири сестрички під проводом пл. сен. Аруні Старух приготовляють „мишок" до пластування.

Журналістичний табір під проводом пл. сен. Т. Старуха та пл. сен. Ігоря Стасюка фотографує та списує всі хвилини пластування на Бобрівці, щоб при кінці табору всі учасники одержали пам'ятку-хроніку свого цьогорічного таборування.

Йозеф Штравс назвав Шелєпіна злочинцем

Мюнхен. — Виступаючи 17-го червня ц.р. в містечку Альтетінґу на масовому вічу з нагоди річниці Берлінського повстання, кол. міністер оборони федерального уряду в Бонні, а тепер активний політичний діяч Християнсько - соціяльної унії, найсильнішої політичної партії Західньої Німеччини, Франц Йозеф Штравс, між іншим сказав: „Ми згадуємо сьогодні всі народи, які мусять жити під комуністичним ярмом. Хто з можновладцями на Сході пактує неконче робить прислугу вільним народам". Згадуючи про державні візити совєтських можновладців до західніх країн і запрошення німецькою профспілкою на відвідини до Західньої Німеччини шефа совєтських профспілок Шелєпіна, Штравс відмітив, що Шелєпін у свій час шеф КҐБ давав накази на політичні вбивства антикомуністів на Заході і ще донедавна був вписаний у книзі злочинців пошукуваних федеральною Республікою Німеччини. „Німецькі профспілки і їхній голова Феттер мусять бути того свідомі, що їх партнер до розмов несе відповідальність за багато злочинів, доконаних післаними ним аґентами" — заявив Штравс.

Повідомляємо всіх Друзів і Знайомих, що по довгій і тяжкій недузі, 7-го липня 1974 року в Австралії відійшла у Вічність

бл. п. Євгенія Степанівна
ДУБОВА

Покійна все своє свідоме життя належала до тої частини української інтеліґенції, якої боротьба за національне відродження та українсько-національно - державне визволення ніколи не вгасала. На еміграції (в Австралії), вже навіть тяжко хвора, Покійна, в міру сил своїх, бере участь в українській жіночій організації та, як автор, в її місцевому журналі.

Вічна Пам'ять незабутній Євгенії Степанівні, а її осиротілому синові Павлові Володимировичу висловлюємо наше найсердечніше співчуття.

Родина БАЛИНСЬКИХ

ФУНДАЦІЯ
УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК у США
з глибоким смутком повідомляє,
що в понеділок, 15-го липня 1974 р. — упокоївся

ЯКІВ РУДИК

член Фундації Академії, інженер-хемік,
український патріот-кубанець.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
УПРАВА ФУНДАЦІЇ УВАН

УПРАВА НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА
в ЗСА і ДИРЕКЦІЯ ХЕМІЧНО-БІОЛОГІЧНО-МЕДИЧНОЇ СЕКЦІЇ НТШ
в глибокому смутку повідомляють Членство
і Прихильників української вільної науки,
що 10-го липня 1974 р. відійшов у Вічність

сл. п.
Інж. ПАВЛО ДУБРІВНИЙ

член-кореспондент Хемічно-Біологічно-Медичної Секції,
доцент Українського Технічно-Господарського Інституту,
автор праць з ділянки рільництва.
ПОХОРОН відбувся 13-го липня 1974 року на цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Родині Покійного складаємо цією дорогою щирі слова співчуття.

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ ЗАЯВИЛАСЯ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ливої справи кипрського народу".

Греція займає невтральну позицію

Від самого початку збройного перевороту на Кипрі грецький уряд продовжує зберігати повний спокій і офіційну невтральність із одночасними заявами про пошанування „незалежности кипрської республіки". Хоч грецькі збройні сили находяться у бойовому поготівлі, а воєнні кораблі випливли в напрямку Кипру, грецький уряд заявив, що переворот на Кипрі — це „внутрішня справа Кипру". Неофіційно, однак, грецькі чинники схвалюють повалення уряду Макаріоса і в Атенах переважає переконання, що новий уряд на Кипрі вдержиться.

На Кипрі відносини нормалізувалися

Згідно з інформаціями кореспондентів і дипломатичних кіл, новий кипрський уряд цілком опанував ситуацію на Кипрі і відносини на острові нормалізувалися. В Нікозії відкритий аеропорт, почали працювати урядові установи, відкрито крамниці. Немає ще тільки телефонічного зв'язку, а в столиці і на шляхах патролюють панцерні вози і танки.

Архиєпископ Макаріос виступить в ОН

З Лондону інформують, що архиєпископ Макаріос плянує широку дипломатичну акцію на форумі Об'єднаних Націй, де він надіється оборонити свою справу і одержати підтримку з боку більшости членів ОН. Уряд Великобританії веде консультації з іншими державами, щоб узгіднити текст резолюції, яку мали б схвалити ОН у підтримку для Макаріоса. У резолюції має бути вимога до Греції відкликати з Кипру грецьких військових старшин, а Рада Безпеки ОН мала б визнати уряд Макаріоса за єдиний „легітимний уряд" Кипру.

Як відомо, новий кипрський уряд офіційно повідомив секретаріят ОН про відкликання дотеперішнього представника Кипру при ОН Зенона Россідеса. У колах ОН інформують, що члени ОН продовжуватимуть визнавати його за легітимного представника Кипру на терені ОН.

А пам'ять про нього піде з роду в рід

(В першу річницю смерти Ісповідника Віри, Владики Василя Величковського)

Із віддалі часу все більше й більше виразно викристалізовується індивідуальність, яка щойно, — недавно була між нами, того, що з юних років, починаючи та крізь усе своє життя віддав себе у жертву служінні Христовій Церкві й своєму знедоленому, але нескореному українському народові, Ісповідник віри, в'язень большевицьких тюрем та концтаборів Владика Василь Величковський. Його відсутність болюче відчувають всюди по той і цей бік залізної заслони, де тільки він бував. На жаль, дуже часто втратою найдорожчого визначається цінність. Чим далі ми будемо віддалюватись від цієї болючої втрати тим краще ми будемо цінувати, по зборах плодів, що за життя так дбайливо засівав наш Владика Василь Величковський. Ісповідник віри, Владика Василь Величківський. Ніжна й скромна фізична постава закривала перед звичайним людським оком, його внутрішню велич шляхетного духа. Він залишиться для нас взором людини, душпастира і ієрарха з кришталевими християнськими чеснотами. Їх він підтверджував діями щоденного працьовитого христового робітника.

Правда, Владика В. Величковський не впав у безпосередньому бою з ворогом, але його майже все бурхливе життя було безперервно боротьбою з безбожницьким світом за Христову правду і ввесь український народ. Його щоденною зброєю була Христова наука, Боже слово правди, Христова непорушна любов. Ця ж прикмета була домінуючою в Ісуса Христа Спасителя, бо ж тільки з великої любови до нас став Бого-чоловіком і помер на хресті. Владика Величковський цю любов не тільки проповідував і високо цінував, але сам її переводив в життя. Не всі спроможні бути такими, як Владика Величковський. Він спромігся любити навіть тих, що його били, над ним знущались, його судили на смертну кару, тих що його держали в тюрмі та на засланні й він любив навіть тих, що йому забороняли молитись до Всевишнього Триєдиного Бога. Владика Величковський мав цю безмежну любов, що є визначальною в душпастирській праці. Він підходив до любови в дусі вчення св. апостола Павла, який казав, — „щоб ти не робив і навіть життя віддав, а коли не будеш мати любови то все нічого не варта". Любов, це одна з найосновніших прикмет, бо з неї випливає всепрощення, доброта, милосердя і т.д. І це універсальне „Отче наш..." ніколи не було для нього в різних обставинах життя, — радости і горю, здоров'ю і недузі порожними без значення словами.

Коли сьогодні глянути на життя Владики Величковського то можна його окреслити, якнайбільше прикладне життя праведника. Такі є свідчення про нього, як був душпастирем, а згодом ігуменом монашого зібрання. До всіх він ставився із зрозумінням і добротою. Розраджував зажурених і приносив слова надії на краще завтра. Це було навіть тоді, коли він сам сидів у смертній камері, вказуючи тим, що відходили на той світ — світ Божий. Окрім того він не відмовлявся від жадних обов'язків, які йому доручували сповняти. В критичний час прийняв на себе владичі обов'язки нашої катакомбної УКЦеркви.

Пригадаймо, як Владика Величковський опинився на волі, у Вічному Місті — Римі. Безбожницький большевицький режим покарав його засланням за єпископський жезл, який він гідно держав, а Апостольська Столиця не спромоглась йому віддати, що йому належало, побоялась назвати його єпископом, щоб собі не попсувати діялогу з кремлівськими верховодами. Владика Величковський і цей, дуже болючий для нього, факт прийняв з найбільшим спокоєм. Останні роки життя на еміграції Владики Величковського не належали до найлегших. Він боляче переживав ситуацію Дочерних Українських Католицьких Церков. На жаль, йому не довелось побачити в нашій УКЦеркві справжнього Христового духа любови. Але він був завжди той сам — зрівноважений, спокійний і ніс із любов'ю слово правди, розради та надії.

Історик - хронологіст УКЦеркви віднотує в анналах Владику Василя Величковського, як визначного і надзвичайно шляхетного апостола нашої Церкви другої половини XX століття.

Кинене зерно Владикою Величковським принялось і скоріше, чи пізніше принесе обильні плоди і ніколи не пропаде. На жаль, йому не довелось цього побачити, але він у це сильно вірив і з такою вірою відійшов у той світ — світ Божої безконечности. В річницю смерти Ісповідника віри, Владики Василя Величковського занесімо наші щирі молитви за його праведну душу до стіп Всевишнього Господа Бога та з любов'ю й увагою, як він це робив для нас і нашої Церкви та народу, вшануймо його пам'ять. Хай пам'ять про нього, як взірцевого Божого праведника, творчо-відданого працівника в Божому винограднику та, як Владики УКЦеркви іде з роду в рід.

Микола Галів

У Південній Кореї продовжуються суди

Сеул. — Серед осіб, які опинилися на лаві підсудних у зв'язку з нарушенням спеціяльного закону про протидержавну діяльність, спрямованого проти всіх противників теперішнього президента і диктатора Південної Кореї Парка, є кол. південнокорейський президент 77-літній Юн По Сун. В акті обвинувачення йому закидається, що він фінансово допомагав студентам, які ставили собі за мету добитися демократизації Південної Кореї. Крім кол. президента перед військовим спеціяльним трибуналом стали також пастор Парк Гйонг Кю, професор Кім Донг Гіл і пастор Кім Чан Кук, декан Теологічної семінарії. Як відомо, йдеться тут про цілу серію військових судів, які судять в першій мірі чільних представників південнокорейської інтелектуальної еліти за її критичне наставлення до авторитарного режиму Парка. 13 липня засуджено на кару смерти популярного молодого корейського поета Кім ЧіГа, а кілька днів раніше засуджено на кару смерти 13 корейців, а 15 — на досмертне ув'язнення. 24 корейців і 2 японців засуджено на довголітнє ув'язнення. На 15 років ув'язнення засуджено видавця інтелектуального журналу „Сасангтіє" Чанга Юн Га.

Арешти і такі суди у Південній Кореї дали поштовх для американ. Державного департаменту перевести розмови з південнокорейським заступником прем'єра на тему нарушування основних прав людини. Роберт Андерсон, речник Державного департаменту, повідомив, що уряд ЗСА слідкує за розвитком подій у Південній Кореї і що „уряд Кореї свідомий нашої позиції в цій справі і у справі прав людини".

НОВА СИТУАЦІЯ ВИМАГАЄ НОВИХ МЕТОД

(Закінчення зі стор. 2-ої)

де Токвілл, автор неперевершеної „Демократії в Америці", виявив, що поневолюючі режими найслабші тоді, коли вони пробують полегшувати свої гнобительські методи, реформуватися, тим вони викликають не лише сумнів в їхню тривалість і цілеспрямованість, але сподівання кращого. Очевидно, що такі режими, кидаючи народам чи народові тільки охлапи, не вдоволяють їх, і годі розбуджені надії й прагнення, що завжди є потужною, нераз найпотужнішою рушійною силою в житті, ведуть на акцію.

На закінчення треба підкреслити, що у визвольних війнах народів нема якоїсь схеми чи рецепти на успіх. Різні народи вживали різних методів боротьби. І тому й для нас, для українського народу, немає прямого шляху, опертого тільки на тій чи іншій теорії. Він і його провідники мусять уміти використовувати всі існуючі можливості й постійно просуватися вперед; не зупинятися над тими самими проблемами, а завжди йти далі з життям. Не попадати в доктринерство, не сперечатися „скільки чортів вміщається на вершку голки", а розважно підходити до проблем і розв'язувати їх. І найважливіше: не орієнтуватися й переорієнтовуватися „за ситуаціями", а вести свою боротьбу й політику, враховуючи можливості даного етапу, та, найважливіше, включитися в потужну, пануючу над сьогоденням і формуючу завтрішнє, течію розвитку цілого людського роду.

Повідомлення Адміністрації

З уваги на те, що в днях від 29-го ЛИПНЯ до 10-го СЕРПНЯ „Свобода" НЕ БУДЕ ПОЯВЛЯТИСЯ — проситься всіх, хто мав би на цей час якісь оголошення, надіслати їх до публікації ПЕРЕД ТІЄЮ ДВОТИЖНЕВОЮ ПЕРЕРВОЮ.

Розшуки

Українська Медично - Харитативна Служба, кол. Український Червоний Хрест пошукує:

ДОРОГА Юлія, яка жила в таборі Байройт в рр. 1945-1947;
ФЕДОРОВИК Федора, перебував в таборі Байройт, правдоподібно оженився з чужинкою (німкинею) і живе в Німеччині;
ХОЛЯВКУ Каролька, народж. 1923 р. в с. Ясениця Сільна, в 1946 р., перебував у таборі в Гайденав;
КОСТІВА Івана, нар. 1923 р. в Ясениці Сільній, перебував в таборі Гайденав, там оженився з Марією;
КУНДРИКА Степана, народж. 1924 р. в с. Урич, пов. Сколе, остання відомість була від нього в 1943 р. з Ольденбургу;
ЛИНИШИНА Івана, колись мешкав у Львові при вул. Стрийській ч. 1;
ВЕПРИКА Романа, правдоподібно перебуває в Англії або в Німеччині;
РОМАНЮКА Антона, нар. 1924 р., пов. Новий Санч;
КОМАРНИЦЬКОГО Осипа, нар. 1911 р. в с. Мохнате, пов. Турка.

Хто знав би вище пошукуваних осіб, то просимо подати на адресу:
Ukrainischer Medizinischer u. Caritativer Dienst e. V.
8 Muenchen 2, Dachauerstr.
9/II. Deutschland.

ВІК ДИТИНИ МІЖ 3 І 5 РОКОМ ЖИТТЯ — ЦЕ ЧАС, КОЛИ ДИТИНА ДІСТАЄ ВСЕ, ЧИМ ВОНА БУДЕ В ДОРОСЛОМУ ВІЦІ. ЦЕЙ ЧАС ТРИВАЄ ДУЖЕ КОРОТКО — НЕ ПРОГАВЛЮЙТЕ ЙОГО ДЛЯ ДОБРА ВАШОЇ РІДНОЇ ДИТИНИ!

7152. ТАРЗАН. ЗНАЙШЛИ СТРІЛУ

Поклики, які продовжувалися протягом цілої ночі, не викликали відповіді від згублених дітей... Нарешті світанок, Тарзане... Розгорніть лаву, хлопці!... шукайте за слідами, або іншими знаками... Кілька хвилин пізніше... Комішенере! Сюди! Не доторкайте її... Це стріла Іта... Вона може нам точно вказати звідкіля прилетіла!!!